

ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНІСТНОГО ПІДХОДУ

Теоретичні засади формування змісту підготовки педагога професійного навчання є на сьогодні однією з найбільш актуальною проблемою розвитку професійної освіти. Оновлення державних стандартів професійної освіти відбувається узгоджено з міжнародним Проектом Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING) на засадах компетентнісного підходу [2]. Здійснюється реконструкція логіки відповідних освітніх програм, трансформація традиційних освітніх ступенів бакалавра та магістра, що потребує впровадження інформаційних та інноваційних педагогічних технологій, які будуть сприяти забезпеченню якості підготовки майбутніх фахівців та відповідати сучасним вимогам особистості, держави і суспільства.

Новий закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII передає закладам вищої освіти право самостійно формувати освітньо-професійні (освітньо-наукові) програми. Сучасний підхід до формування освітньої програми, зокрема для спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) передбачає фокусування на навчальних досягненнях, які стали основою кваліфікації випускника, адже кваліфікація як ключовий індикатор компетентності особистості має забезпечити її конкурентну спроможність і успішність.

У новому Законі України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII визначено у розділі III «Стандарти освітньої діяльності та вищої освіти» стаття 10 «Стандарти вищої освіти» п.3 «Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми» одна з яких «нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання» [1].

«Формування професійної компетентності майбутнього педагога здійснюється через зміст освіти, що включає в себе не тільки перелік навчальних предметів, а й професійні навички та вміння, котрі формуються в процесі оволодіння предметом, а також засобами активної позиції студента в соціальній сфері, політичного і культурного життя ВНЗ»[2, с.140].

В попередньому дослідженні автора розкрито зміст психолого-педагогічної підготовки майбутнього педагога професійного навчання спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) за умови транспарентності підготовки майбутніх фахівців з поступовою її диверсифікацією [4].

Згідно компетентнісного підходу психолого-педагогічна підготовка педагога професійного навчання забезпечує формування спеціальних фахових компетентностей, а саме психолого-педагогічних та предметно-методологічних.

Психолого-педагогічні компетентності педагога професійного навчання визначають наступні програмні результати навчання:

- уміє розв'язувати професійно-педагогічні проблеми і завдання на основі методологічних основ і категорій педагогіки, закономірностей та законів вікового анатомо-фізіологічного і психічного розвитку суб'єктів навчання;

- володіє педагогічними технологіями, впровадження ідей сучасної педагогіки та інноваційних методів навчання і виховання в освітній процес.

Предметно-методологічні компетентності педагога професійного навчання визначають наступні програмні результати навчання :

- уміє організувати та здійснювати теоретичну і практичну професійну підготовку учнів, забезпечувати виконання нормативних актів освітньої діяльності, розробляти та удосконалювати зміст і методичне забезпечення навчально-вихованого процесу;

- уміє співпрацювати з потенційними роботодавцями з питань організації та проведення практики та працевлаштування.

Цикл психолого-педагогічної підготовки педагога професійного навчання складається з нормативних навчальних дисциплін, зміст яких є визначальним для формування спеціальних фахових компетентностей майбутнього фахівця, курсового проекту та двох педагогічних практик.

Дисципліна «Психологія» має на меті формування знань про психологічні закономірності і механізми виникнення, функціонування і розвитку психіки; розвиток умінь і навичок правильно і науково обґрунтовувати психологічні факти та особливості професійної діяльності. Дисципліна «Професійна педагогіка» має на меті формування психолого-педагогічних компетентностей майбутніх педагогів професійного навчання. Дисципліна «Методика професійного навчання» має на меті формування предметно-методологічних компетентностей майбутніх педагогів професійного навчання. Дисципліна «Е-навчання» має на меті вивчення та активне засвоєння студентами основних принципів організації електронного навчання з метою отримання якісних знань, набуття умінь та навичок організації е-навчання в подальшій професійній методичній діяльності.

Мета курсової роботи «Методика професійного навчання» – перевірка готовності студентів до самостійного вирішення навчально-виховних завдань, що виникають на практиці перед педагогом професійного навчання.

Мета пропедевтичної педагогічної практики – ознайомлення студентів з організацією роботи педагога професійного навчання в професійно-технічних навчальних закладах, закріплення і вдосконалення базових професійно значущих вмінь та формування навичок, що необхідні при виконанні функцій педагога професійного навчання, майстра виробничого навчання.

Мета педагогічної виробничої практики – застосування психолого-педагогічних знань під час організації діяльності педагога професійного навчання в сучасному професійно-технічному навчальному закладі; формування стійкої позитивної мотивації щодо подальшого оволодіння професійно-педагогічними вміннями та навичками, фаховими компетентностями.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/155618/page?text=%EF%F0%E5%F1%B3%E9%ED%E0+%EE%F1%E2%B3%F2%E0>
2. Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації: матеріали методол. семінару 3 квіт. 2014 р., м.Київ: [у 2 ч.]. Ч.2 / Нац. акад. пед. наук України; [редкол.: В.Г. Кремень (голова), В.І. Луговий (заст. голови), О.І. Ляшенко (заст. голови) та ін.] – К.: Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2014 – 292 с.
3. Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання/ пер. з англ. Національного експерта з реформування вищої освіти Програми Еразмус+, д-ра техн. наук, проф. Ю.М. Рашкевича. – Київ: ТОВ «Поліграф плюс», 2016. – 80 с.
4. Tytova N.M. Transparency in teaching vocational training teacher as a pedagogical problem / N.M. Tytova // Topical questions of contemporary science: Collection of scientific articles. – Aspekt Publishing of Budget Printing Center, Taunton, MA 02780, United States of America, 2017. – P. 478-481.

Анотація. Титова Н. Формування змісту психолого-педагогічної підготовки педагогів професійного навчання на засадах компетентнісного підходу. *Стаття присвячена обґрунтуванню змісту психолого-педагогічної підготовки педагогів професійного навчання у вищих навчальних закладах на засадах компетентнісного підходу. Проаналізовано зміст спеціальних фахових компетентностей педагогічних кадрів для професійних навчальних закладів. Охарактеризовані передумови формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до методичної діяльності в рамках дисципліни «Е-навчання».*

Ключові слова: психолого-педагогічна підготовка, педагог професійного навчання, професійна освіта.

Аннотация. Титова Н. Формирование содержания психолого-педагогической подготовки педагогов профессионального обучения на засадах компетентностного подхода. *Статья посвящена обоснованию содержания психолого-педагогической подготовки педагогов профессионального обучения в высших учебных заведениях на основе компетентностного подхода. Проведен анализ содержания специальных профессиональных компетентностей педагогических кадров для профессиональных учебных заведений. Охарактеризованы условия формирования готовности будущих педагогов профессионального обучения к методической деятельности в рамках дисциплины «Е-обучение».*

Ключевые слова: психолого-педагогическая подготовка, педагог профессионального обучения, профессиональное образование.

Abstract. Tytova N. Forming of maintenance psychological and pedagogical preparations of teachers of vocational training on principles of competences approach. *The article is devoted the ground of maintenance psychological and pedagogical preparations of teachers of vocational training in higher educational establishments on principles of competences approach. Maintenance of special professional competences of pedagogical shots is analysed for professional educational establishments. The described pre-conditions of forming of readiness of future teachers of vocational training are to methodical activity within the framework of discipline of «E-studies».*

Keywords: psychological and pedagogical preparations, professional education, teachers of vocational training.